

Fővárosi Ítéltábla

4.Pf.20.020/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla felperesi jogi képviselő neve ügyvéd (ügyvéd címe¹) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek – a alperesi jogi képviselő neve Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe²; ügyintéző: alperesi jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt I. rendű alperes neve (alperes címe) I. rendű, és II. rendű alperes neve (alperes címe) II. rendű alperesek ellen kölcsön visszafizetése iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2021. november 2. napján kelt 15.P.20.230/2020/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és kötelezi az alpereseket, hogy együttesen fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt 30.913.964 (harmincmillió-kilencszáztizenháromezer-kilencszázhatvannégy) forintot, továbbá 10.000.000 (tízmillió) forintnak 2019. február 1. napjától a kifizetésig 20 %-ot a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 1/3-ával meghaladó mértékű; 3.800.000 (hárommillió-nyolcszázezer) forintnak 2019. február 1. napjától a kifizetésig 18 %-ot a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 1/3-ával meghaladó mértékű; 17.113.964 (tizenhétmillió-száztizenháromezer-kilencszázhatvannégy) forintnak 2019. február 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

Kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a felperesnek 15 nap alatt 1.691.128 (egymillió-hatszázkilencvenegyezer-százhuszonnyolc) forint + áfa, továbbá 3.974.000 (hárommillió-kilencszázhetvennégyezer) forint mértékű együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes kereseti kérelmében az alpereseket együttesen kérte kötelezni 13.800.000 forint kölcsön tőkeösszeg és ezen összeg után 17.113.964 forint összegű ügyleti kamat,

mindösszesen 30.913.964 forint, valamint 10.000.000 forint tőke után 2019. február 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301. § (2) bekezdése szerint számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 1/3-ával megegyező mértékű kamat 20%-kal növelt nagyságú kamatösszegének, 3.800.000 forint tőkeösszeg után 2019. február 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301. § (2) bekezdése szerint számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 1/3-ával megegyező mértékű kamat 18%-kal növelt nagyságú kamatösszegének, valamint 17.113.964 forint ügyleti kamatösszeg után 2019. február 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301. § (2) bekezdése szerint számított a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatának, valamint a költségjegyzékben rögzített összegű perköltsége megfizetésére. Előadása szerint az alperesekkel 2004. május 26. és 2009. július 27. között 14 alkalommal határozatlan idejű kölcsönszerződést kötött, melyek alapján összesen 13.800.000. forintot adott át az alperesek részére. A kölcsönszerződések 2019. január 11-én kelt írásbeli felmondását követően - az alperesi teljesítések kamattartozásba történő elszámolása mellett - az alperesek a keresetben írt tőke- és kamatösszeggel tartoznak, melyet felszólítás ellenére nem fizettek meg.

[2] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték a felperes perköltségben való marasztalása mellett, hivatkozva arra, hogy a felperesi igény elévült. Állításuk szerint a felperessel abban állapodtak meg, hogy a felperes öt éven keresztül 10-15.000.000 forint összegű hitelkeretet biztosít részükre azzal, hogy a kölcsönt az utolsó kölcsön felvételétől számított két hónapon belül kell visszafizetni. Nem vonták kétségbe, hogy a felperestől 13.800.000 forint kölcsönt kaptak, melyet a felperes által megjelölt mértékű kamatokkal tartoznak visszafizetni. A visszafizetéssel 2009. szeptember 27-től késedelembe estek, csupán 2014. október 28-tól kezdődően, az elévülési határidő után kezdték el törleszteni a tőkeösszeget, mely az elévülést már nem szakíthatta meg. A kizárólag a felperes által aláírt 2014. március 14., április 17., május 30., június 16., augusztus 7. és szeptember 17. keltezésű visszafizetéssel kapcsolatos elismervények nem valósak, azokon nem szerepel az aláírásuk, míg a többi elismervényen igen. Vitatták, hogy a kölcsönszerződések határozatlan időre jöttek volna létre.

[3] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és döntött a perköltség viselése tárgyában is.

Az ítélet indokolásában rögzített tényállás szerint 2004. áprilisában a felperes és az I. rendű alperes megállapodott abban, hogy a felperes 15.000.000 forint keretösszeget biztosít az I. rendű alperes részére évi 18-20% kamatra a vállalkozásuk finanszírozására öt éves időtartamra, mely összeget az utolsó kölcsön átadásától számított két hónapon belül kell visszafizetni. A felperes 2004. május 26. napjától 2009. július 27. napjáig több részletben 18, illetve 20%-os kamatkikötés mellett - átvételi elismervény ellenében - összesen 13.800.000 forint kölcsönt nyújtott, melyet - az átvételi elismervények tanúsága szerint - túlnyomó részben a II. rendű alperes vett át. A felek megállapodása szerint az I. rendű alperes tartozását egy értékesítés alatt álló kapolcsi ingatlan vételárából kívánta visszafizetni. Az I. rendű alperes vállalta, hogy ezen ingatlan bérbeadásából befolyó bérleti díjnak megfelelő összeg megfizetésével a kölcsön törlesztését megkezdi, így 2014. október 18. napjától kezdődően 2017. szeptember 4-ig lényegében havonta 150.000 forint összegű, majd 2017. november 2-

án és 2018. május 29-én a kapolcsi ingatlan értékesítéséből befolyt vételár felhasználásával 7.000.000 és 5.000.000 forint összegű részletfizetést teljesített.

A visszafizetés kapcsán a felek között vita keletkezett, ezért a felperes 2018. november 7-én kelt levelében felhívta az alpereseket, hogy az eddig megfizetett 16.965.000 forinton felül 2018. december 31-ig fizessenek meg részére további 30.686.008 forintot. Felhívta a figyelmet arra is, hogy amennyiben a tartozásukat nem fizetik vissza, a kölcsönt felmondja, a követelést peres úton érvényesíti.

A felperes 2019. január 11-én kelt levelében valamennyi kölcsönszerződést a kézhezvételtől számított 15. napra felmondta azzal, hogy a felmondás idejének lejártát követő 15 napon belül az alperesek a tőke- és kamattartozásukat fizessék vissza, ellenkező esetben peres eljárást kezdeményez. A felmondást az alperesek 2019. január 16-án átvették, azonban a felhívásban foglaltaknak nem tettek eleget.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy a peres felek között a Ptk. 523. §-a szerinti kölcsönszerződés jött létre. A kölcsön átvételét igazoló elismervények ugyan nem tartalmazzák a visszafizetésre vonatkozó határidőt, melyek – a bíróság álláspontja szerint - nem igazolják, hogy a szerződő felek között határozatlan idejű kölcsönszerződés jött volna létre. A Ptk. 280. § (1) bekezdésére értelmében a felperesi követelés a pénzösszegek átvételének időpontjától számított öt év elteltével évül el; a legutolsó összeg (200.000 forint) átadásának időpontja 2009. július 27-e, így az alperesek részére nyújtott valamennyi kölcsön visszakövetelési joga 2014. július 28-án elévült.

Az alperesek hitelkeret szerződésre vonatkozó előadását tanú1 és tanú2 tanúk vallomása alátámasztotta, így a bíróság a visszafizetési határidővel kapcsolatban az alperesekre terhesebb alperesi előadást fogadta el azzal, hogy a visszafizetési határidő 2009. szeptember 27-én járt le. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az, hogy a felperes több éven keresztül folyósított az alpereseknek különböző összegű kölcsönt úgy, hogy a visszafizetés határidejében nem állapodtak meg, szintén alátámasztja az alperesi előadást.

Az alperesek állították, hogy a 2014. március 14., április 17., május 30., július 16., augusztus 7., szeptember 17. napján kelt visszafizetésről szóló bizonylatokba foglalt összegeket nem térítették meg a felperes részére, ezeken a bizonylatokon csupán az átvevő aláírása szerepelt, míg a többi bizonylaton mindkét fél aláírása megtalálható. Az alperesek okirattal igazolták, hogy 2014. március 14-én nem tartózkodtak Magyarországon, ezen okirati bizonyítékra figyelemmel a bíróság elfogadta az alperesek védekezését.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesi követelés 2014. szeptember 28-án elévült, így az a Ptk. 326. § (1) bekezdése alapján bírósági úton nem érvényesíthető, ezért a kereseti kérelmet elutasította. A felperesek a tartozást 2014. október 28-án kezdték törleszteni, így e törlesztés a Ptk. 327. § (1) bekezdése értelmében már nem szakította meg az elévülést.

[4] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezéssel élt, melyben annak a Pp. 383. § (3) bekezdése alapján történő megváltoztatását, az alperesek kereseti kérelmében foglaltak szerinti marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményeként a tényállást tévesen állapította meg, abból téves jogkövetkeztetést vont le a követelés elévülése tekintetében, megsértve az irányadó Ptk. 326. § (1) bekezdését, 327. § (1) bekezdését és a 526. §-át, továbbá tévesen és iratellenesen hivatkozott a Ptk. 280. § (1) bekezdésére. Megszegte a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 346. § (5) bekezdésében foglalt előírást is: nem állapítható meg az ítéletéből, hogy a követelést milyen

okból és mely időponttól tekinti a bíróság elévültnek, e kérdésben az ítélet egymásnak ellentmondó megállapításokat tartalmaz.

A Ptk. 280. §-ára történő hivatkozás súlyos jogsértés, ugyanis kölcsönszerződésnél a teljesítési idő meghatározása hiányában a Ptk. 526. § (1)-(2) bekezdése az irányadó, kölcsönszerződés vonatkozásában a Ptk. 280. § (1) bekezdésében írt azonnali teljesítés nem értelmezhető. Tévesnek tartotta a felperes az elsőfokú bíróságnak az elévülés időpontjára vonatkozó azon okfejtését is, miszerint az alperesek által alkotott határozott idejű hitelkeretszerződés teória elfogadása mellett határozta meg annak időpontját. Kiemelte, hogy a felek egybehangzóan állították: a kölcsönösszeg visszafizetésére - megállapodásuk szerint - az alperesek kapcsolási ingatlanának értékesítéséből befolyó vételárból kerül sor. A teljesítés időpontját a felek egy jövőben esedékes, de a szerződéskötés időpontjában meg nem határozható időpontban bekövetkező feltételhez kötötték. Már ez is igazolja, hogy a kölcsönszerződések a felek szándéka szerint nem előre meghatározott időtartamra jöttek létre. Okirattal igazolta, hogy határozott idejű kölcsönügylet esetén a visszafizetés dátumát az átvételi bizonylaton feltüntették. A perbeli kölcsönszerződések határozatlan időtartamúak voltak, az átvételi elismervényeken a visszafizetés dátuma nem szerepelt.

Az alperesi tanúk családtagok, barátok voltak, ezért nem tekinthetők elfogulatlanoknak, tanúvallomásuk nem alkalmas az okiratokba foglaltak megdöntésére. Az elsőfokú bíróság az alperesi előadást, a tanúk vallomását következetesnek, életszerűnek minősítette az azokban rejlő ellentmondásokra tekintettel is. Nem értékelte azt sem, hogy az állított öt éves hitelkeret időtartamán túl is nyújtott kölcsönt az alperesek részére, ezen körülmény igazolja, hogy a hitelkeret szerződést és annak feltételeit az alperesek utólag találták ki. Az alperesek a perbeli ellenkérelmük benyújtásáig eltelt 15 év alatt sosem hivatkoztak hitelkeret szerződésre és a követelés elévülésére sem. Az alperesek egyedül a 2014. március 14-ei törlesztés cáfolatára terjesztettek elő bizonyítékot, az ezt követő törlesztések megszakították az elévülést. Az I. rendű alperes a 2018. december 10-én kelt levelében elismerte, hogy megfizettek 16.965.000 forintot, mely összeg megegyezik a visszafizetési bizonylatokon szereplő összegekkel. Így az alpereseket terhelte volna annak bizonyítása, hogy az általuk vitatott összeget nem adták át a felperes részére.

[5] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

Fellebbezési ellenkérelmükben osztották azt a felperesi álláspontot, miszerint a perbeli esetben a Ptk. 280. §-a nem alkalmazható, azonban a felperes által felhívott egyéb jogszabályi rendelkezéseket az elsőfokú bíróság nem sértette meg. Részletes és teljeskörű bizonyítási eljárást folytatott le, a rendelkezésre álló bizonyítékokból helytálló következtetést vont le, így az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, továbbá eleget tett indokolási kötelezettségének is. Tévesnek és általánosnak ítélték a felperes azon hivatkozását, hogy a bíróság megszegte a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglalt előírást, ugyanis az indokolásban a felajánlott bizonyítékokat számba vette, azokat egyenként és összességében mérlegelte és számot adott arról is, hogy a felperes állításaival, okirati bizonyítékaival, valamint házastársának vallomásával szemben miért az ő általuk előadott és bizonyított tényállást fogadta el.

Egyetértettek a felperes álláspontjával abban a tekintetben is, hogy az ítélet az elévülés tekintetében egymásnak ellentmondó dátumokat határozott meg, azonban megállapítható, hogy végül is az elévülés kezdő időpontjaként 2009. szeptember 28. napját, míg a követelés elévülésének időpontját 2014. szeptember 28. napjában határozta meg. A 2014. július 28-ai elévülési időpont téves, az javításra szorul.

Nem osztották azt a felperesi álláspontot, hogy a visszakövetelés jogát a felperesi felmondás alapozta meg, ugyanis a határozott időre kötött szerződés lejártá alapján nyílt meg a felperes visszakövetelési joga, mely időpont az elévülés kezdő időpontja is.

[6] Hivatkoztak arra, hogy az írásbeli ellenkérelmükben foglalt tényállításból nem következik, hogy a kölcsön visszafizetését a kapolcsi ingatlan értékesítéséből kívánták megoldani, csupán az, hogy az ingatlan értékesítéséig álltak fenn a likviditási problémáik. Soha nem állították, hogy a kölcsön visszafizetésének feltétele a kapolcsi ingatlan értékesítése lett volna. Hangsúlyozták, hogy a felperes soha nem adott úgy kölcsönt, hogy a visszafizetés határidejét nem kötötte volna ki. Kiemelték: az a körülmény, hogy egy korábbi kölcsönügylet során a bizonylatokon a visszafizetési határidő feltüntetésre került nem bizonyítja, hogy a perbeli esetben a határidő hiánya miatt a kölcsönszerződés határozatlan időre jött volna létre. A felperes nem bizonyította, hogy a kölcsönszerződések határozatlan idejűek voltak, ezzel szemben ők igazolták, hogy a pénzáadások egy keretmegállapodás részét képezték, ahol a visszafizetési kötelezettség határideje konkrétan meghatározásra került. Álláspontjuk szerint a felperesi okirati bizonyítékok egyszerűségük és pontatlanságuk miatt nem alkalmasak a tényállás megállapítására, ugyanis azokból sem a szerződés megkötésének körülményeire, sem annak tartalmára nem lehet következtetést levonni, ellentétben az általuk feljánlott bizonyítással. A perben érdektelen tanú Tamás tanúvallomása következetes és ellentmondásmentes volt, a tanú a vallomását a felperessel való szembesítés során is fenntartotta.

[7] A változó kamatösszeggel kapcsolatban utaltak arra, hogy a II. rendű alperesnek nem volt tudomása arról, hogy a felperes más személyeknek 20%-nál alacsonyabb kamattal is nyújtott pénzkölcsönt, ezáltal előfordult, hogy az elismervényeken továbbra is ilyen mértékű kamat szerepelt, azok tartalmát minden esetben a felperes határozta meg.

[8] Az, hogy tanú2 egyes dátumokra nem emlékezett, nem teszi hiteltelenné a vallomását; lényeges körülményekre a tanú következetes vallomást tett.

[9] Nem lényeges az a körülmény sem, hogy a keretszerződés öt éves futamideje néhány héttel kitolódott, a futamidőn túli kölcsönösszegek egyértelműen a keretmegállapodás részének tekinthetők. Az utolsó kölcsönszerződéstől számított két hónapos visszafizetési határidő sem volt irreális, hiszen a hosszú futamidő alatt fel tudtak készülni a visszafizetésre. A felperes 2018. novemberéig soha nem követelte vissza a kölcsönt, így nem volt lehetőség a szerződés tartalmának vitatására. A visszafizetési határidőt, sőt az elévülési határidőt követően is jelentős összeget fizettek a felperes részére. Az I. rendű alperes nem ismerte el a 2014. március és szeptember közötti visszafizetéseket, csupán nem cáfolta azt, hogy a felperes által meghatározott összegek megfelelnek a valóságnak.

[10] A fellebbezés alapos.

[11] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást tévesen állapította meg és az abból levont jogkövetkeztetése sem helytálló.

[12] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiak szerint módosítja:

A felperes és az alperesek között 2004. május 26. és 2009 július 27. között az elsőfokú ítélet 2. oldalán feltüntetett határozatlan idejű kölcsönszerződések jöttek létre az ott megjelölt tartalommal; a felek között hitelkeret szerződés nem jött létre. Az alperesek - az ítélet 3. oldalán rögzített összegeken felül - a felperes által csatolt átvételi elismervények szerint 2014. március 14-én 450.000 forintot, 2014. április 17-én, május 30-án, július 16-án, augusztus 7-én 150-150.000 forintot, valamint 2014. szeptember 17-én további 140.000 forintot fizettek meg a felperes részére. Az alperesek 2014. március 14-től 2018. május 29-ig mindösszesen 16.965.000 forintot fizettek vissza a felperes részére.

[13] Az alperesek a tárgyalás érdemi szakaszában, a tárgyalás berekesztését megelőzően másodlagosan hivatkoztak arra, hogy a felperes 12. számú jegyzőkönyv 4. oldalának utolsó előtti bekezdésébe foglalt nyilatkozata szerint a II. rendű alperessel nem jött létre jogviszony, a II. rendű alperes „csak postás volt”, ezért álláspontjuk szerint a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy az alperesek egyetemleges marasztalásának feltételei fennállnak-e.

Ezen alperesi nyilatkozat ellenkérelem-változtatásnak minősül. Az alperesek a Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti ellenkérelem-változtatás engedélyezése iránti kérelmet nem terjesztettek elő, ezért e kérdésben az elsőfokú bíróság nem határozhatott, azt az ítélet meghozatala során helyesen mellőzte. Az ítéltábla csupán megjegyzi, hogy a felperes az alpereseket nem egyetemlegesen, hanem együttesen kérte marasztalni, ezért a bíróság hatályos ellenkérelem-változtatás esetében - ilyen tartalmú kereseti kérelem hiányában - sem vizsgálhatta volna az alperesek egyetemleges felelősségének kérdését.

[14] Az alperesek a hatályosan előterjesztett ellenkérelmükben kizárólag azzal védekeztek, hogy a felperesi követelés elévült, ezért az ítéltáblának a jelen eljárásban is csupán azt kellett vizsgálnia, hogy a felperesi követelés érvényesíthető-e bírósági úton.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján tévesen jutott arra a megállapításra - osztva az alperesek védekezését -, miszerint a felperes és az alperesek között öt év időtartamra hitelkeretszerződés jött létre azzal, hogy az utolsó kölcsön folyósítását követő két hónappal válik esedékessé valamennyi tartozás.

Az I. rendű alperes személyes előadása szerint (2021. január 26-án kelt jegyzőkönyv) 10-15 milliós kölcsönről volt szó maximum öt évre és 20% kamatra; az öt éves futamidőt és a 20%-os kamatot a felperes mondta. Ugyanezen jegyzőkönyvben olyan nyilatkozatot is tett, hogy a férje mondta: legyen 15 millió forint öt évre, 20% kamatra. A II. rendű alperes azt adta elő, hogy a 20% kamatmértéket a felperes közölte, továbbá a kölcsönt két hónapon belül kell visszafizetni, melyről tájékoztatta őt a felperes az utolsó részlet átadásakor is. Ugyanezen jegyzőkönyvben tanú tanú úgy nyilatkozott, hogy a felperes ajánlott fel 15.000.000 forint

kölcsönt azzal, hogy öt évig élhetnek vele és a 20% kamatot is a felperes közölte, továbbá ekkor 1.000.000 forint kölcsön is átadásra került.

Azt, hogy a felek között az általuk állított tartalommal keretszerződés jött létre csupán az alperesek, valamint az alperesi hozzátartozó és a II. rendű alperes barátja állította. Tanúvallomásuk nem volt elegendő a felperes által csatolt okirati bizonyíték megdöntésére. Az alperesek szerint a felperes ragaszkodott ahhoz, hogy írásban rögzítve legyenek minden esetben a jogügylet feltételei. Ezért nincs észszerű magyarázata annak, hogy keretszerződésnek mint - az alperesi védekezés szerint - a felek jogviszonyát létrehozó megállapodásnak a megkötésére miért ne írásban került volna sor.

[15] Az alperesek által állított 2004. áprilisában öt évre kötött keretszerződés 2009. áprilisában lejárt, azonban ezt követően 2009. május 7-én és július 22-én is készült átvételi elismervény 1.000.000 forint, illetve 200.000 forint összeg átadásáról 18, valamint 20% kamat kikötése mellett. Az alperesek és a tanúk eltérő előadásán kívül e körülmény is cáfolja az alperesek által állított keretszerződés létrejöttét.

Az alperesek - ellentétben a fellebbezésükbe foglalt állításukkal - a kapolcsi ingatlan eladási árából tervezték visszafizetni a kölcsönöket, azonban azt nem tudhatták, hogy arra mikor kerül sor, képesek lesznek-e az utolsó kölcsön felvételét követő két hónap után a teljes összeg és kamatai visszafizetésére, ami szintén kétségbe vonja, az alperesek védekezésében előadott keretmegállapodás és az abban meghatározott visszafizetési időpont létét.

A kölcsönszerződések tanúsága szerint a kamat mértéke 20, illetve 18%-os mértékű volt. Nem felelhet meg a valóságnak az alperesek azon védekezése, hogy a későbbiek során 20%-ról 18%-ra módosították a kamat mértékét, ugyanis a 18%-os kamatozású kölcsönt követően még három alkalommal is 20%-os kamat mértékben állapodtak meg a felek.

[16] Az alperesek számítása szerint a felperesi követelés 2019. szeptember 28-án elévült, ennek ellenére a törlesztést a - felperes és a II. rendű alperes aláírásával ellátott - 2014. október 28. napján kelt átvételi elismervény szerint az elévülési határidőt követően kezdték el törleszteni, majd 2017. szeptember 4-ig túlnyomó részben havi rendszerességgel 140.000-150.000 forintot megfizettek a felperes részére. Ezt követően 2017. november 2-án és 2018. május 29-én 7.000.000, illetve 5.000.000 forint került átadásra a felperes részére. A visszafizetés konkrét határidejében történő megállapodást kétségesse teszi az is, hogy az alperesek a törlesztést az általuk számított elévülési időn túl kezdték meg, valamint az általuk elévültnek tudott követelésből jelentős összeget fizettek vissza.

Az alperesek állították, hogy a vitatott elismervényeken szereplő összegeket (összesen 1.190.000 forintot) nem fizették meg a felperes részére. Az ítéltábla kiemeli: az I. rendű alperes a per megindítását megelőzően, a 2018. december 10-i levelében elismerte, hogy 16.965.000 forintot megfizetett a felperesnek, mely 13.800.000 forint átvett tőkéből és 3.165.000 forint kamattartozásból áll. A keresetlevélhez csatolt átvételi elismervények szerint az alperesek az e levélben rögzített összeget fizették vissza a felperes részére. Kísérletet sem tettek az ellentmondás feloldására annak előadásával, mikor, milyen részletekben fizettek vissza azzal pontosan megegyező összeget, amely összegre vonatkozó elismervények valóságát vitatták, különösen pedig az eltérő időpontban történő visszafizetést nem bizonyították. Mindebből következik, hogy az alperesek előadása, miszerint a kizárólag a felperes aláírásával ellátott elismervényeken szereplő pénzüsszegek nem kerültek átadásra, nem felel meg a valóságnak.

[17] Az alperesek kétségesnek tartották, hogy ilyen nagyszámú kölcsönt nyújt a felperes oly módon, hogy nem rögzítették írásban a visszafizetés határidejét. Hangsúlyozták, hogy a felperes minden esetben ragaszkodott ahhoz, hogy az okiratban is szerepeljenek a visszafizetés feltételei. A felperes csatolta az I. rendű alperessel 1999. február 26. napján kötött megállapodását, miszerint az elismervénybe foglalt összegű kölcsön visszafizetésének határideje 1999. május 26. napja volt. Ez szintén azt támasztja alá, hogy amennyiben a felek meghatározták a kölcsön lejáratát, ez rögzítésre került a megállapodásban. A perbeli esetben a visszafizetés határideje nem volt meghatározva, ezért a kölcsönszerződések határozatlan idejű kölcsönszerződésnek tekinthető a Ptk. 526. §-a alapján.

[18] Az alperesek igazolást csatoltak arról, hogy a 2014. március 14-ei keltezésű 450.000 forint átadásáról szóló bizonylat keltezésének időpontjában nem tartózkodtak Magyarországon. Előadásuk szerint a jó ismerősük meghívására érkeztek Németországba, így az ítéltábla álláspontja szerint az általa kiadott igazolás sem dönthette meg az okiratba foglaltakat.

[19] Amennyiben az ítéltábla el is fogadná, hogy a felek között öt éves időtartamra keretszerződés jött létre, továbbá ezen keretszerződés 2009. július 27-ig meghosszabbításra került és a visszafizetés időpontja az utolsó kölcsön átvételétől számított két hónap, abban az esetben sem került volna sor a követelés elévülésére. Ez esetben ugyanis 2009. szeptember 27. napja lenne a Ptk. 326. § (1) bekezdése szerinti elévülési idő kezdő időpontjának tekinthető. Az alperesek még ezen időponthoz viszonyítva is az öt éves elévülési időn belül, 2014. márciusában megkezdték a tartozásuk törlesztését. Ha a bíróság nem is fogadná el azt a felperesi állítást, hogy 2014. március 14-én az alperesek megfizettek részére 450.000 forintot, abban az esetben is a 2014. április 17-én átadott 150.000 forint összegű részlet megfizetése a tartozás elismerésének minősül, így e törlesztés a Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján az elévülést megszakította volna.

[20] Mindezen bizonyítékokat figyelembe véve az alperesek hitelt érdemlően nem bizonyították állításukat, miszerint a felperessel keretszerződést kötöttek 10-15.000.000 forint vonatkozásában oly módon, hogy az alapján felvett kölcsönök visszafizetésének időpontja az utolsó kölcsönösszeg átvételét követő két hónap. Ezzel szemben a peradatok alapján aggálytalanul megállapítható volt, hogy a kölcsönszerződések határozatlan idejű kölcsönszerződések, azok a Ptk. 526. § (1) bekezdése szerint 15 nap felmondással voltak megszüntethetők. A felperes visszakövetelési joga a Ptk. 526. § (2) bekezdése szerint a felmondási idő elteltével nyílt meg. Az alperesek a felmondást 2019. január 16. napján kézhez vették, ennek ellenére a fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget. A felperes az alperesek által megfizetett tartozás összegét a keresetlevél mellékletét képező táblázatba foglaltak szerint a kamatokra számolta el.

[21] Az alperesek a keresetben írt marasztalási összeg vonatkozásában csupán 1.190.000 forint összegű tartozás általuk történő megfizetését vitatták, azonban ezen állításuk

bizonyítást nem nyert. A tartozás megfizetéséhez a bíróság elégségesnek látta a pénzösszeg felperes által történő írásbeli igazolását. A felperes ezen igazolásokat a keresetleveléhez csatolta, így nem tételezhető fel az, hogy azok utólag, kizárólag az alpereseknek a perbeli, a keretszerződésre és elévülésre történő hivatkozásukra tekintettel készültek volna abból a célból, hogy az alperesi számítás szerinti elévülési időt megszakítsák. Egyébként az alpereseknek az átvételi elismervényeken szereplő összegek átadásának tagadása nem állna érdekükben, ugyanis ezen összegekkel a tartozásukat csökkenthetnék volna.

[22] Az ítéltábla határozata meghozatala során a Pp. 342. § (1) bekezdése alapján a kereseti kérelem és az ellenkérelem korlátai között határozhatott, ezért - mivel az alperesek alaptalanul kizárólag elévülésre, továbbá 1.190.000 forint törlesztőrészlet meg nem fizetésére hivatkoztak - az alpereseket a per főtárgya és a perköltség tekintetében is a kereseti kérelemben foglaltak szerint marasztalta.

[23] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint megváltoztatta.

[24] A felperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért az alperesek kötelesek a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeit megfizetni. Az ítéltábla a felperes jogi képviselőjének munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint az (5) bekezdés szerint határozta meg. Az alperesek kötelesek megtéríteni a felperes által lerótt 1.500.000 forint kereseti és 2.474.000 forint fellebbezési eljárási illetéket is.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó s.k.
bíró